

Wymagania edukacyjne z etyki dla klasy 6 oparte na programie "Myślę więc jestem" - modyfikacja programu lekcji etyki autorstwa Magdaleny Środy. II etap edukacyjny. Dopuszczony do użytku przez MEN pod numerem DKW-4014-3/00

Wymagania na poszczególne oceny					
ocena niedostateczna	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
<p>1. Człowiek – twórca kultury, filozofii i etyki; związek etyki z filozofią; myślenie filozoficzne; pytania filozoficzne – pytania każdego myślącego człowieka</p> <p>Cele wynikowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie związki między kulturą, filozofią i etyką. • Uczeń nauczy się myśleć filozoficznie. • Uczeń będzie umiał formułować pytania filozoficzne. 					
Uczeń nie rozumie pojęć kultura, filozofia, etyka; nie potrafi wymienić żadnego związku między etyką a filozofią.	Uczeń potrafi wymienić co najmniej jedno pojęcie (kultura, filozofia, etyka) i podać jego podstawową definicję.	Uczeń rozumie zależności między kulturą, filozofią i etyką, formułuje pytania filozoficzne, uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń wykazuje głębsze zrozumienie zależności między kulturą, filozofią i etyką, formułuje zaawansowane pytania filozoficzne, aktywnie uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń szczegółowo analizuje związki między kulturą, filozofią i etyką, samodzielnie poszukuje odpowiedzi na zaawansowane pytania filozoficzne, prowadzi dyskusje.	Uczeń krytycznie ocenia związki między kulturą, filozofią i etyką, tworzy własne pytania filozoficzne na wysokim poziomie abstrakcji, demonstruje głębokie zrozumienie tematu i umiejętność

					prowadzenia złożonych dyskusji.
2. Człowiek – istota myśląca i dociekliwa; wymyślanie filozofii od początku – w poszukiwaniu zasady					
Cele wynikowe: <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie, jak filozofia odpowiada na potrzeby dociekliwego umysłu ludzkiego. • Uczeń pozna zasady leżące u podstaw filozofii. • Uczeń będzie potrafił wymyślać i oceniać własne zasady filozoficzne. 					
Uczeń nie rozumie, jak filozofia odpowiada na potrzeby ludzkiego umysłu i nie jest w stanie wskazać żadnych zasad filozoficznych.	Uczeń ma podstawowe rozumienie roli filozofii w dociekaniu prawdy i jest w stanie wymienić niektóre zasady filozoficzne.	Uczeń rozumie, jak filozofia odpowiada na potrzeby ludzkiego umysłu, potrafi wymienić i opisać podstawowe zasady filozofii, uczestniczy w dyskusjach na ten temat.	Uczeń rozumie, jak filozofia odpowiada na potrzeby ludzkiego umysłu, potrafi szczegółowo opisać zasady filozofii, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, przekazuje własne spostrzeżenia.	Uczeń potrafi analizować i krytycznie oceniać różne zasady filozoficzne, pokazuje zaawansowane zrozumienie tematu, przewodzi dyskusjom, przedstawia argumenty na wysokim poziomie abstrakcji.	Uczeń wykazuje głębokie zrozumienie roli filozofii w życiu intelektualnym, samodzielnie formułuje i ocenia zasady filozoficzne, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, przedstawia kompleksowe i oryginalne wnioski.
3. Człowiek wobec prawa – postawa Sokratesa; dzielność etyczna; sprawiedliwość; powinności etyczne; konsekwencja w działaniu, wierność własnym ideałom i głoszonym poglądom					
Cele wynikowe:					

<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie postawę Sokratesa wobec prawa i etyki. • Uczeń nauczy się wartościowania dzielności etycznej i sprawiedliwości. • Uczeń zrozumie znaczenie powinności etycznych i konsekwencji w działaniu. 					
Uczeń nie rozumie podstawowych pojęć związanych z etyką i prawem, nie zna postawy Sokratesa.	Uczeń ma podstawową wiedzę o postawie Sokratesa, rozumie ogólne pojęcia etyczne.	Uczeń wyjaśnia postawę Sokratesa, zna znaczenie dzielności etycznej i sprawiedliwości, uczestniczy w dyskusjach na te tematy.	Uczeń szczegółowo analizuje postawę Sokratesa, potrafi przedstawić i uzasadnić pojęcia etyczne, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, przekazuje własne spostrzeżenia na temat etyki i prawa.	Uczeń dokładnie analizuje postawę Sokratesa i inne przykłady etyczne, pokazuje zaawansowane zrozumienie dzielności etycznej, sprawiedliwości oraz powinności etycznych, przedstawia argumenty na wysokim poziomie abstrakcji.	Uczeń wykazuje kompleksowe zrozumienie i krytyczne podejście do postawy Sokratesa i etyki, samodzielnie formułuje i ocenia zasady etyczne, prowadzi dyskusje na zaawansowanym poziomie, przedstawia oryginalne wnioski i refleksje.
4. Człowiek myślący – czy Achilles dogoni żółwia (zabawa z paradoksami); kim jest istota z jaskini platońskiej; świat idei					
Cele wynikowe: <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie znaczenie i zastosowanie paradoksów w myśleniu filozoficznym. • Uczeń poznaje alegorię jaskini Platona i świat idei. • Uczeń nauczy się analizować i interpretować teorie filozoficzne. 					
Uczeń nie rozumie co to jest paradoks	Uczeń ma podstawowe	Uczeń wyjaśnia znaczenie	Uczeń analizuje paradoksy i alegorię	Uczeń zaawansowanie	Uczeń demonstruje głębokie

ani alegorii jaskini Platona.	rozumienie paradoksów i zna ogólny zarys alegorii jaskini Platona.	paradoksów i alegorii jaskini, potrafi przedstawić podstawowe idee światów idei, uczestniczy w dyskusjach.	jaskini, potrafi szczegółowo omówić świat idei, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, przekazuje własne interpretacje.	analizuje i interpretuje paradoksy, alegorię jaskini i świat idei, przewodzi w dyskusjach, przedstawia własne, dojrzałe spostrzeżenia i wnioski.	rozumienie i umiejętność krytycznej analizy paradoksów, alegorii jaskini oraz idei Platona, samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski i teorie, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
<p>5. Filozofowie a najważniejsze sprawy dla każdego człowieka, czyli miłość i przyjaźń – „dwie zagubione połówki”; odmiany miłości (partnerska, rodzinna, miłość do zwierząt itp.); przyjaźń darem i powinnością etyczną</p> <p>Cele wynikowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie różne aspekty i formy miłości oraz przyjaźni w kontekście filozoficznym. • Uczeń nauczy się analizować i oceniać różne rodzaje relacji międzyludzkich. • Uczeń zrozumie etyczne aspekty przyjaźni i miłości. 					
Uczeń nie rozumie różnic między rodzajami miłości	Uczeń ma podstawowe zrozumienie	Uczeń wyjaśnia różne aspekty miłości i przyjaźni,	Uczeń szczegółowo analizuje różne rodzaje miłości i	Uczeń zaawansowanie analizuje i	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie i

ani etycznych aspektów przyjaźni.	różnych form miłości i przyjaźni.	uczestniczy w dyskusjach na temat ich etycznych implikacji.	przyjaźni, potrafi omówić ich etyczne znaczenie, aktywnie uczestniczy w dyskusjach.	interpretuje miłość i przyjaźń z perspektywy filozoficznej i etycznej, prowadzi w dyskusjach, przedstawia własne, dojrzałe wnioski.	umiejętność krytycznej analizy różnych aspektów miłości i przyjaźni, samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski i teorie, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
-----------------------------------	-----------------------------------	---	---	---	--

6. Człowiek w poszukiwaniu szczęścia – światy idealne, czyli utopie

Cele wynikowe:

- Uczeń zrozumie pojęcie utopii i jego zastosowanie w myśleniu filozoficznym.
- Uczeń nauczy się analizować różne wizje idealnych społeczeństw.
- Uczeń zrozumie, jak utopie mogą wpływać na nasze postrzeganie rzeczywistości.

Uczeń nie rozumie pojęcia utopii ani jego znaczenia.	Uczeń ma podstawowe rozumienie utopii i potrafi wymienić przykłady	Uczeń wyjaśnia pojęcie utopii, potrafi omówić przykłady utopijnych społeczeństw i ich	Uczeń analizuje różne utopie, ich zalety i wady, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, potrafi	Uczeń zaawansowanie analizuje utopijne społeczeństwa, ich wpływ na ludzkie zachowania i społeczeństwo,	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie utopii, ich teoretycznych i praktycznych implikacji,
--	--	---	---	--	---

	utopijnych społeczeństw.	cechy, uczestniczy w dyskusjach.	porównać utopijne wizje z rzeczywistością.	przewodzi w dyskusjach, przedstawia własne wnioski.	samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
7. Człowiek w poszukiwaniu szczęścia – wizje szczęścia w literaturze, filozofii oraz własne – uczniów					
Cele wynikowe: <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie różnorodność wizji szczęścia w literaturze i filozofii. • Uczeń nauczy się identyfikować i analizować własne wizje szczęścia. • Uczeń zrozumie, jak teorie szczęścia mogą wpływać na życie codzienne. 					
Uczeń nie rozumie różnorodności wizji szczęścia.	Uczeń ma podstawowe rozumienie różnych wizji szczęścia i potrafi przedstawić przykłady z literatury lub filozofii.	Uczeń wyjaśnia różne wizje szczęścia, potrafi odnieść teorie do własnych przemyśleń, uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń analizuje różne teorie szczęścia, porównuje je z własnymi wizjami, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, wyjaśnia ich	Uczeń zaawansowanie interpretuje różne teorie szczęścia, porównuje je z praktycznymi zastosowaniami, przewodzi w dyskusjach, przedstawia	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie teorii szczęścia, ich zastosowań w praktyce, samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski, bierze

			znaczenie dla życia codziennego.	własne, dojrzałe wnioski.	aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
8. Człowiek w poszukiwaniu mądrości – „Pochwała Głupoty” a poszukiwanie rozumu					
Cele wynikowe: <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie główne idee zawarte w „Pochwale Głupoty” Erasmusa z Rotterdamu. • Uczeń nauczy się odróżniać mądrość od głupoty. • Uczeń zrozumie wpływ filozoficznych rozważań o głupocie na postrzeganie mądrości. 					
Uczeń nie rozumie głównych idei „Pochwały Głupoty” ani różnicy między mądrością a głupotą.	Uczeń ma podstawowe zrozumienie „Pochwały Głupoty” i potrafi wskazać fundamentalne różnice między mądrością a głupotą.	Uczeń wyjaśnia główne idee „Pochwały Głupoty”, potrafi przedstawić przykłady mądrości i głupoty, uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń analizuje „Pochwałę Głupoty”, potrafi szczegółowo omówić mądrość i głupotę, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, przedstawia własne interpretacje.	Uczeń zaawansowanie interpretuje „Pochwałę Głupoty”, pokazuje zrozumienie filozoficznych implikacji mądrości i głupoty, przewodzi w dyskusjach, przedstawia własne, dojrzałe wnioski.	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie „Pochwały Głupoty” i jej znaczenia dla filozofii, samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i

					kompleksowe refleksje.
9. Człowiek i jego przeznaczenie – czy wszystko zapisane jest w górze; czym jest los, przeznaczenie; jak ma się przeznaczenie do naszej woli; plany, postanowienia i ich realizacje					
Cele wynikowe: <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zrozumie pojęcia losu i przeznaczenia oraz ich znaczenie w filozofii. • Uczeń nauczy się analizować, jak przeznaczenie wpływa na ludzką wolę i decyzje. • Uczeń zrozumie, jak ludzie formułują i realizują plany i postanowienia w kontekście swojego przeznaczenia. 					
Uczeń nie rozumie pojęć losu i przeznaczenia.	Uczeń ma podstawowe rozumienie pojęć losu i przeznaczenia.	Uczeń wyjaśnia, jak los i przeznaczenie mogą wpływać na decyzje i wolę ludzką, uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń analizuje wpływ przeznaczenia na ludzkie życie, aktywnie uczestniczy w dyskusjach, przedstawia przykłady z literatury lub historii.	Uczeń zaawansowanie analizuje i interpretuje związki między losem, przeznaczeniem a wolą ludzką, prowadzi w dyskusjach, przedstawia własne, dojrzałe wnioski.	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie i krytyczne podejście do pojęć losu i przeznaczenia, formułuje zaawansowane wnioski, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
10. Człowiek w poszukiwaniu wartości uniwersalnych – ile dobra po nas zostanie; wartości trwałe i nietrwałe; korzyści osobiste a społeczne; czy opłaca się być dobrym, uczciwym, prawdomównym itd.					

Cele wynikowe:

- Uczeń zrozumie różnicę między wartościami trwałymi a nietrwałymi.
- Uczeń nauczy się oceniać znaczenie bycia dobrym, uczciwym i prawdomównym w społeczeństwie.
- Uczeń zrozumie, jak wartości wpływają na osobiste i społeczne korzyści.

Uczeń nie rozumie pojęć związanych z wartościami uniwersalnymi ani ich znaczenia w życiu codziennym.	Uczeń ma podstawowe rozumienie wartości uniwersalnych i ich wpływu na życie osobiste i społeczne.	Uczeń wyjaśnia różnice między wartościami trwałymi a nietrwałymi, rozumie znaczenie etycznych postaw, uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń szczegółowo analizuje wartości uniwersalne, ich trwałość i wpływ na korzyści osobiste i społeczne, aktywnie uczestniczy w dyskusjach.	Uczeń zaawansowanie interpretuje wartości uniwersalne, ocenia ich znaczenie w różnych kontekstach społecznych i osobistych, przewodzi w dyskusjach, przedstawia własne wnioski.	Uczeń demonstruje głębokie zrozumienie i krytyczne podejście do wartości uniwersalnych, samodzielnie formułuje zaawansowane wnioski, bierze aktywny udział w rozwijaniu dyskusji, prezentuje oryginalne i kompleksowe refleksje.
--	---	---	---	---	--